

PAPER-II MARATHI

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) _____

(Name) _____

2. (Signature) _____

(Name) _____

J 3 8 1 4

Time : 1 ¼ hours]

OMR Sheet No. : .....

(To be filled by the Candidate)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as per admission card)

Roll No. _____

(In words)

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 8

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your roll number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of fifty multiple-choice type of questions.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.

Example : (A) (B) (C) (D)

where (C) is the correct response.
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Paper I Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done in the end of this booklet.
- If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the test question booklet and Original OMR Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
- There is no negative marks for incorrect answers.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

- इस पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
- इस प्रश्न-पत्र में पचास बहुविकल्पीय प्रश्न हैं ।
- परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे, जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
  - प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।
  - कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात् किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।
  - इस जाँच के बाद OMR पत्रक की क्रम संख्या इस प्रश्न-पुस्तिका पर अंकित कर दें ।
- प्रत्येक प्रश्न के लिए चार उत्तर विकल्प (A), (B), (C) तथा (D) दिये गये हैं । आपको सही उत्तर के वृत्त को पेन से भरकर काला करना है जैसा कि नीचे दिखाया गया है ।

उदाहरण : (A) (B) (C) (D)

जबकि (C) सही उत्तर है ।
- प्रश्नों के उत्तर केवल प्रश्न पत्र I के अन्दर दिये गये OMR पत्रक पर ही अंकित करने हैं । यदि आप OMR पत्रक पर दिये गये वृत्त के अलावा किसी अन्य स्थान पर उत्तर चिह्नित करते हैं, तो उसका मूल्यांकन नहीं होगा ।
- अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
- कच्चा काम (Rough Work) इस पुस्तिका के अन्तिम पृष्ठ पर करें ।
- यदि आप OMR पत्रक पर नियत स्थान के अलावा अपना नाम, रोल नम्बर, फोन नम्बर या कोई भी ऐसा चिह्न जिससे आपकी पहचान हो सके, अंकित करते हैं अथवा अभद्र भाषा का प्रयोग करते हैं, या कोई अन्य अनुचित साधन का प्रयोग करते हैं, जैसे कि अंकित किये गये उत्तर को मिटाना या सफेद स्याही से बदलना तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित किये जा सकते हैं ।
- आपको परीक्षा समाप्त होने पर प्रश्न-पुस्तिका एवं मूल OMR पत्रक निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और परीक्षा समाप्त के बाद उसे अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें । हालांकि आप परीक्षा समाप्ति पर मूल प्रश्न-पुस्तिका तथा OMR पत्रक की डुप्लीकेट प्रति अपने साथ ले जा सकते हैं ।
- केवल नीले/काले बाल प्वाइंट पेन का ही इस्तेमाल करें ।
- किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।
- गलत उत्तरों के लिए कोई नकारात्मक अंक नहीं हैं ।

MARATHI

मराठी

Paper – II

प्रश्नपत्रिका – II

Note : This paper contains **fifty (50)** objective type questions, each question carrying **two (2)** marks. Attempt **all** the questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत विविध विकल्प असलेले **पन्नास (50)** प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवावयाचे आहेत.

1. ऐतिहासिक भाषाभ्यासाचा कणा म्हणावे अशी संकल्पना कोणती ?
(A) पुनर्रचित रूपे
(B) भाषिक परिवर्तन
(C) आदिभाषेचे स्वरूप
(D) भाषाकुलांतील जननसंबंध
2. भाषिक प्रयोग व भाषिक क्षमता यांत भेद कोणी केला ?
(A) फेर्दिनां द सोस्यूर
(B) लेनर्ड ब्लूमफील्ड
(C) नोम चॉम्स्की
(D) कार्ल पॉपर
3. मराठीचे अस्तित्व कोणत्या शतकात शब्दरूपाने आढळते ?
(A) आठव्या
(B) पाचव्या
(C) नवव्या
(D) सातव्या
4. मराठी ही क्रिऑल भाषा आहे, असे प्रतिपादन कोणी केले ?
(A) वसंत गोखले
(B) ना. गो. कालेलकर
(C) सु. बा. कुलकर्णी
(D) मिलिंद मालशे
5. स्वनिम हा स्वनांतरांचे प्रतिनिधित्व करणारा काल्पनिक संबोध आहे, स्वनिमाला भाषेत अस्तित्व नसते, भाषेत अस्तित्वात असतात स्वनांतरे.
(A) संपूर्ण विधान चूक
(B) पूर्वार्ध चूक उत्तरार्ध बरोबर
(C) संपूर्ण विधान बरोबर
(D) पूर्वार्ध बरोबर उत्तरार्ध चूक
6. व्याकरणिक विश्लेषणातील लघुतम घटक ही व्याख्या कशाची ?
(A) स्वनिम
(B) पदिम
(C) स्वनांतर
(D) पदांतर
7. बाई, पुरुष, मुलगा, मुलगी या शब्दांतून कोणत्या प्रकारचा अर्थ व्यक्त होतो ?
(A) साहचर्यपर अर्थ
(B) भावपर अर्थ
(C) शैलीगत अर्थ
(D) सांकल्पनिक अर्थ
8. झोप, उंदीर, जीव, लाल हे प्रमाण मराठीतले शब्द कोणत्या बोलीत जसेच्या तसे आढळतात ?
(A) वऱ्हाडी
(B) अहिराणी
(C) हळबी
(D) डांगी

9. पुढीलपैकी कोणता शब्द लेखनविषयक नियमानुसार बरोबर लिहिला आहे ?

- (A) विधीलिखित
- (B) वीधिलीखित
- (C) वीधिलिखित
- (D) विधिलिखित

10. “श्री सप्रकोटिश शके १५९० किलकाब्दे कार्तिक कृष्ण पञ्च म्यां सोमे श्री शिवराज्ञा देवालस्य प्रारंभः” हा मजकूर कोणत्या शिलालेखात आढळतो ?

- (A) पंढरपूर येथील विठ्ठलदेवाच्या शिलालेखात
- (B) गोमंतकातील नाखे येथील मंदिराच्या प्राकारातील शिलालेखात
- (C) पळसदेव येथील शिलालेखात
- (D) आंबे येथील शिलालेखात

11. ‘वाछि तो विजेया होईबा’ असा उल्लेख कोठे आढळतो ?

- (A) दिवेआगर येथील ताम्रपटावर
- (B) दक्षिण सोलापूर येथील संगमेश्वर मंदिराच्या सभामंडपाच्या तुळईवर
- (C) अक्षी येथील संस्कृतमिश्रित मराठीच्या पहिल्या शिलालेखात
- (D) श्रवणबेळगोळ येथील शिलालेखात.

12. ‘पूजावसर’ या ग्रंथाचा लेखक कोण ?

- (A) रवळोबास
- (B) विश्वनाथबास
- (C) बाईदेवबास
- (D) दामोदर पंडित

13. महानुभाव संप्रदायाचा कोणता ग्रंथ केवळ दत्तमहिमा गाण्यासाठी लिहिला आहे ?

- (A) सैहाद्रिवर्णन
- (B) शिशुपालवध
- (C) उद्धवगीता
- (D) वछाहरण

14. ‘पाषाण देवाची करिती जे भक्ती । सर्वस्वा मुकती मूढपणे’ ही जाणीव कुणी करून दिली ?

- (A) तुकाराम
- (B) नामदेव
- (C) रामदास
- (D) एकनाथ

15. ‘परमार्थीहि बोंब मारावी’ असे कोणी म्हटले ?

- (A) तुकाराम
- (B) रामदास
- (C) जनाबाई
- (D) नामदेव

16. ‘श्रेणिक चरित्र’ हा मराठी ग्रंथ लिहिणारा आणि शिष्यांना मराठीत ग्रंथरचना करण्याची प्रेरणा देणारा गुजराती लेखक कोणता ?

- (A) ब्रह्मजिनदास
- (B) मेघराज
- (C) कामराज
- (D) ब्रह्मगुणदास

17. ‘संक्षेप रामायण’ हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

- (A) मुक्तेश्वर
- (B) वामनपंडित
- (C) शिवकल्याण
- (D) लोलिंबराज

18. पुढीलपैकी कोणता ग्रंथ श्रीधर कवीचा नाही ?

- (A) पांडुरंगमाहात्म्य
- (B) ध्रुवचरित्र
- (C) भक्तलीलामृत
- (D) शिवलीलामृत

19. ग्रंथ आणि ग्रंथकार यांच्या जोड्या लावा :

a. निर्णयसिन्धू	i. सोमनाथ
b. मानसोल्लास	ii. कमलाकर भट्ट
c. हिन्दुतुर्कसंवाद	iii. उद्धव चिद्धन
d. मृत्युंजयचरित्र	iv. शहा मुन्तोजी ब्रह्मणी 'मृत्युंजय'
	v. एकनाथ

	a	b	c	d
(A)	iii	i	iv	ii
(B)	ii	i	iii	v
(C)	ii	i	v	iii
(D)	v	ii	i	iii

20. 'महाराष्ट्र धर्माचे' निरूपण कोणत्या बखरीत केले आहे ?

- (A) महिकावतीची बखर
(B) तालिकोटची बखर
(C) सभासदाची बखर
(D) पेशवाईची बखर

21. परमुलुखात पोर, बायको न धरावी, मर्दाना सापडला तरी धरावा, ही शिवाजी राजांची आज्ञा कोणत्या बखरीतील आहे ?

- (A) आज्ञापत्र
(B) सभासद बखर
(C) मराठेशाहीची बखर
(D) मराठी साम्राज्याची छोटी बखर

22. रामजोशीला 'कवनांचा सागर' असे म्हटले गेले असून त्याचा समकालीन अनंतफंदी याचे वर्णन 'शाहिरांचा तुरा' असे केले आहे ?

- (A) संपूर्ण विधान चूक
(B) पूर्वार्ध चूक उत्तरार्ध बरोबर
(C) संपूर्ण विधान बरोबर
(D) पूर्वार्ध बरोबर उत्तरार्ध चूक

23. इंग्रजीतून मराठीत भाषांतरित झालेले पहिले मराठी नाटक कोणते ?

- (A) 'ऑथेल्लो' चे भाषांतर 'ऑथेल्लो'
(B) जूलियस सीझरचे भाषांतर 'विजयशिंग'
(C) 'द टेम्पेस्ट' चे भाषांतर 'वादळ'
(D) 'हॅम्लेट' चे भाषांतर 'विकारविलसित'

24. 'इतिहास व ऐतिहासिक' हे मासिक कोणी चालविले ?

- (A) सत्कार्योत्तेजक सभा
(B) सार्वजनिक सभा
(C) भारत इतिहास संशोधक मंडळ
(D) केसरी-मराठा संस्था

25. नाट्यविषयक ग्रंथ व ग्रंथकार यांच्या जोड्या जुळवा.

a. मराठीचा नाट्यसंसार	i. आ. वि. कुलकर्णी
b. मराठी रंगभूमी	ii. वि. स. खांडेकर
c. नाटकाची स्थित्यंतरे	iii. बा. ग. भावे
d. आद्य महाराष्ट्र नाटककार विष्णुदास	iv. कृ. आ. गुरुजी
	v. श्री. ना. बनहट्टी

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iv	iii
(B)	iii	ii	i	iv
(C)	i	iv	iii	ii
(D)	v	iv	ii	i

26. "मिळो वा न मिळो । आम्हा अन्नपाणी देवाच्या चिंतनी । मग्न आम्ही" वरील उद्गार कोणाचे ?

- (A) बा. सी. मर्ढेकर
(B) नारायण वामन टिळक
(C) एकनाथ पांडुरंग रेंदाळकर
(D) केशवसुत

27. पु. शि. रेगे यांची 'दोला', 'रंगपांचालिक' 'अवलोकिता' व 'छांदसी' ही पुस्तके कोणत्या वाङ्मय प्रकारात मोडतात ?
- (A) अनुक्रमे नाटक, कादंबरी, समीक्षा व कविता
- (B) अनुक्रमे कविता, नाटक, समीक्षा व कादंबरी
- (C) अनुक्रमे कविता, नाटक, कादंबरी व समीक्षा
- (D) अनुक्रमे नाटक, समीक्षा, कविता व कादंबरी
28. भाषाशास्त्रीय दृष्टिकोनातून मीना जोशी यांनी लिहिलेला ग्रंथ कोणता ?
- (A) खानदेशी : एक स्थानिक अभ्यास
- (B) सतराव्या शतकातील गोमंतकी बोली
- (C) उत्तर कोंकणी बोली
- (D) अहिराणी भाषा : वैज्ञानिक अभ्यास
29. भाऊ पाध्ये यांच्या पुढील साहित्यकृती प्रकाशनाच्या क्रमानुसार लावा.
- (A) डोंबाऱ्याचा खेळ, वैतागवाडी, वासूनाका, बॅ. अनिरुद्ध धोपेश्वरकर,
- (B) वैतागवाडी, वासूनाका, बॅ. अनिरुद्ध धोपेश्वरकर, डोंबाऱ्याचा खेळ,
- (C) बॅ. अनिरुद्ध धोपेश्वरकर, डोंबाऱ्याचा खेळ, वैतागवाडी, वासूनाका,
- (D) वासूनाका, वैतागवाडी, डोंबाऱ्याचा खेळ, बॅ. अनिरुद्ध धोपेश्वरकर,
30. ओडिया भाषेतील कालिंदीचरण पाणिग्रही यांच्या 'माटीर मणीब' ह्या कादंबरीचा 'मातीचा माणूस' हा अनुवाद कोणी केला ?
- (A) श्रीपाद जोशी
- (B) आनंदीबाई शिर्के
- (C) म. ना. लोही
- (D) वामन कृष्ण चोरघडे

31. भा. वि. वरेरकर, श्रीपाद जोशी आणि भाऊ कुलकर्णी या तीन अनुवादकांनी कोणत्या एकाच बंगाली कादंबरीचा अनुवाद केला आहे ?
- (A) कपालकुंडला
- (B) आनंदमठ
- (C) रजनी आणि राधारणी
- (D) गोरा
32. हर्मन हेसच्या 'सिद्धार्थ' ह्या कादंबरीचा त्र्यं. वि. सरदेशमुख यांनी केलेला अनुवाद कोणता ?
- (A) जगावेगळा
- (B) अभागिनी
- (C) नदीपार
- (D) सांजावले सकाळी
33. 'स्वभावोक्ति' आणि 'वक्रोक्ति' असे वाङ्मयाचे दोन प्रकार कोणी केले ?
- (A) दण्डी
- (B) भामह
- (C) वामन
- (D) मम्मट
34. 'प्रज्ञानवोन्मेषशालिनी प्रतिभा मता' ही प्रतिभेची व्याख्या कोणाची ?
- (A) विश्वनाथ
- (B) जगन्नाथ
- (C) भट्टनायक
- (D) भट्टतौत
35. 'काव्यानुशासन', 'अलंकार चूडामणि' व 'विवेक' यांची रचना कोणी केली ?
- (A) विद्यानाथ
- (B) विश्वनाथ
- (C) हेमचंद्र
- (D) भानुदत्त

36. ग्रंथ व साहित्यमीमांसक यांच्या जोड्या लावा.

a. सरस्वती कण्ठाभरण	i. राजशेखर
b. काव्यालंकार सार संग्रह	ii. उद्भट
c. काव्यालंकार सूत्र	iii. भोज
d. काव्यमीमांसा	iv. वामन
	v. जगन्नाथ

	a	b	c	d
(A)	iii	ii	iv	i
(B)	v	iii	ii	iv
(C)	i	ii	iii	v
(D)	ii	iii	iv	v

37. 'संदर्भेणु दशरूपकं श्रेयः' हे वामनाचे वचन दोनदा उद्धृत करुन रसाचा खरा आस्वाद नाट्यातच घेता येतो, ही भूमिका कोणी मांडली ?

- (A) वामन
(B) भरत
(C) अभिनव गुप्त
(D) आनंदवर्धन

38. 'वास्तवाचे पूजन करण्याचा राक्षसी प्रयास थांबला पाहिजे' हा वास्तववादावर व वास्तवाच्या बांधिलकीवर हल्ला कोणी चढवला ?

- (A) वॉल्टर पेपर
(B) इम्यॅन्युएल काण्ट
(C) ऑस्कर वाइल्ड
(D) जेम्स जॉइस

39. सेंद्रिय समष्टी असणे हे प्रत्येक कलाकृतीत शक्य ही नाही न आवश्यकही नाही, ही भूमिका कोणाची ?

- (A) वा. म. जोशी
(B) बा. सी. मर्डेकर
(C) रा. भा. पाटणकर
(D) प्रभाकर पाध्ये

40. पुढील समीक्षाग्रंथांचा प्रकाशनकालानुसार क्रम लावा.

- (A) तिसरी क्रांती, साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा, टीकाविवेक, टीका आणि टीकाकार
(B) टीका आणि टीकाकार, साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा, टीकाविवेक, तिसरी क्रांती
(C) टीकाविवेक, टीका आणि टीकाकार, साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा, तिसरी क्रांती
(D) साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा, टीकाविवेक, तिसरी क्रांती, टीका आणि टीकाकार

41. सिद्धांत व संबंधित विचारवंत यांच्या जोड्या जुळवा.

a. रशियन रूपवाद	i. बोल्फगॅंग आयझर
b. उत्तर आधुनिकवाद	ii. रेमड विल्यम्स
c. सांस्कृतिक भौतिकवाद	iii. रोमान याकबसन
d. वाचक-प्रतिसाद सिद्धांत	iv. युर्गन हाबरमास
	v. मिशेल फुको

	a	b	c	d
(A)	iii	iv	ii	i
(B)	iv	iii	ii	v
(C)	i	ii	iii	v
(D)	ii	iii	i	iv

42. 'साहित्य समीक्षकाची भूमिका ही बोधकाची नसून शोधकाची आहे' ही भूमिका कोणाची ?

- (A) गंगाधर गाडगीळ
(B) म. द. हातकणंगलेकर
(C) माधव आचवल
(D) वा. ल. कुलकर्णी

43. 'स्वतः' आणि 'आपण' यांना व्याकरणात काय म्हणतात ?

- (A) द्वितीयपुरुषवाचक
- (B) संबोधन
- (C) सर्वपुरुषवाचक
- (D) प्रथमपुरुषवाचक

44. 'तुम्ही किती पुस्तके वाचलीत ?' या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.

- (A) कर्मभावसंकर
- (B) कर्तृकर्मसंकर
- (C) प्रधानकर्तृक भावी
- (D) अकर्तृक भावी

45. 'तुम्ही स्वतः या किंवा तुमचा भाऊ आला तरी चालेल.' या वाक्याचा प्रकार सांगा.

- (A) केवल वाक्य
- (B) मिश्र वाक्य
- (C) संयुक्त वाक्य
- (D) केवल मिश्र संयुक्त वाक्य

46. कमलनेत्रा, चंद्रमुखी, चंद्रानना, पुंडरीकाक्ष हे शब्द कोणत्या समासाची उदाहरणे आहेत ?

- (A) उपमानपूर्वपद बहुव्रीही
- (B) विशेषणपूर्वपद बहुव्रीही
- (C) सहबहुव्रीही
- (D) लुप्तपद बहुव्रीही

47. विभक्ती आणि कारक यांच्या जोड्या लावा.

a. तृतीया	i. अपादान
b. चतुर्थी	ii. अधिकरण
c. पंचमी	iii. संप्रदान
d. सप्तमी	iv. संबोधन
	v. करण

a	b	c	d
(A) i	iii	iv	ii
(B) v	iii	i	ii
(C) ii	iv	iii	v
(D) iii	ii	i	iv

48. जाहिरातीसाठी लिखित संप्रेषण व्यवस्था अधिक उपयुक्त असली तरी, दृश्य संप्रेषण व्यवस्था नेहमीच अधिक प्रभावी ठरत असेत.

- (A) संपूर्ण विधान चूक
- (B) पूर्वार्ध बरोबर, उत्तरार्ध चूक
- (C) संपूर्ण विधान बरोबर
- (D) उत्तरार्ध बरोबर, पूर्वार्ध चूक

49. राज्यातील आर्थिक परिस्थितीविषयीची चर्चा करणाऱ्या सभेचे वृत्तांतलेखन करताना वार्ताहराने कोणत्या मुद्याकडे विशेष लक्ष द्यावयास हवे ?

- (A) तज्ज्ञमंडळींची मतमतांतरे
- (B) प्रमुख वक्त्याचे बीजभाषण
- (C) राज्याच्या आर्थिक परिस्थितीचा तपशील
- (D) सभेची फलश्रुती

50. राज्यपातळीवरील कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहाण्यासाठी राष्ट्रपतींना विनंती करणाऱ्या पत्रासाठी कोणता मायना योजाल ?

- (A) महामहीम राष्ट्रपती, भारतीय गणतंत्र, आदरपूर्वक नमस्कार, विषय :-
मान्यवर महोदय,
- (B) आदरणीय राष्ट्रपती, भारत देश, सप्रेम नमस्कार, विनंती
विशेष :-
मान्यवर,
- (C) महामहीम राष्ट्रपतीजी, भारतीय गणतंत्र, स.न.वि.वि.
मान्यवर,
- (D) महामहीम राष्ट्रपती, भारत देश यांना साष्टांग नमस्कार
मान्यवर,

Space For Rough Work